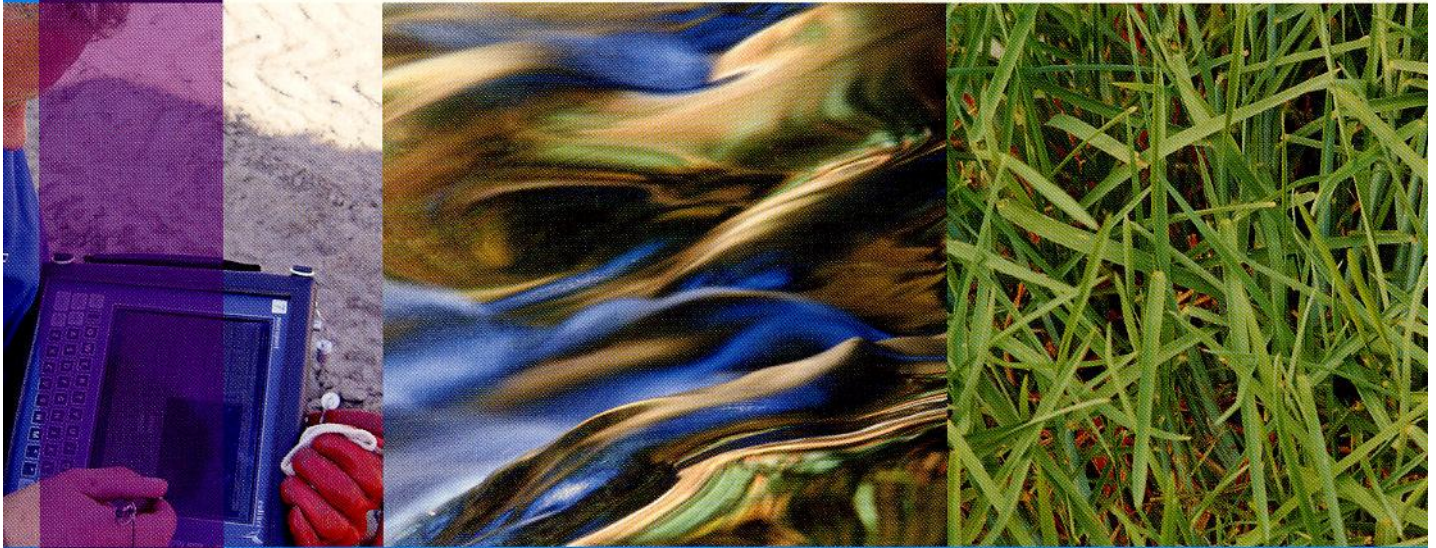

Tauw

Natuurtoets, vleermuizen- en uilenonderzoek Veller 2 te Barneveld

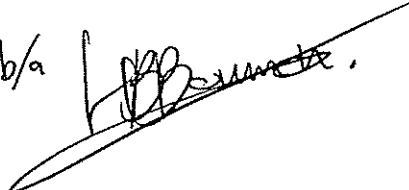
14 mei 2007

**Natuurtoets, vleermuizen- en
uilenonderzoek Veller 2 te
Barneveld**

Verantwoording

Titel Natuurtoets, vleermuizen- en uilenonderzoek Veller 2 te Barneveld
Opdrachtgever Gemeente Barneveld
Projectleider Andrea van den Berg
Auteur(s) Herman Bouman
Projectnummer 4509743
Aantal pagina's 28 (exclusief bijlagen)
Datum 14 mei 2007
Handtekening

b/a

Colofon

Tauw bv
afdeling Water, Ruimte & Riolering
Handelskade 11
Postbus 133
7400 AC Deventer
Telefoon (0570) 69 99 11
Fax (0570) 69 96 66

Dit document is eigendom van de opdrachtgever en mag door hem worden gebruikt voor het doel waarvoor het is vervaardigd met inachtneming van de rechten die voortvloeien uit de wetgeving op het gebied van het intellectuele eigendom. De auteursrechten van dit document blijven berusten bij Tauw. Kwaliteit en verbetering van product en proces hebben bij Tauw hoge prioriteit. Tauw hanteert daartoe een managementsysteem dat is gecertificeerd dan wel geaccrediteerd volgens:

- NEN-EN-ISO 9001.

Inhoud

Verantwoording en colofon	5
1 Inleiding	9
1.1 Leeswijzer	10
2 Natuurbeschermingwetgeving	11
2.1 Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO)	11
2.2 Flora- en faunawet	12
2.3 De rode lijst	14
3 Huidige natuurwaarden	15
3.1 Huidige situatie en ontwikkelingen	15
3.2 Natuurwaarden	16
4 Aanvullend veldonderzoek	21
4.1 Onderzoeksmethode naar vaste verblijfplaatsen van uilen	21
4.2 Onderzoeksmethode naar vleermuizen	21
4.3 Resultaten uilenonderzoek	23
4.4 Resultaten vleermuizenonderzoek	23
5 Conclusie natuurtoets en aanvullend onderzoek	25
5.1 Conclusies	25
6 Literatuur	27

Bijlage(n)

1. Plangebied

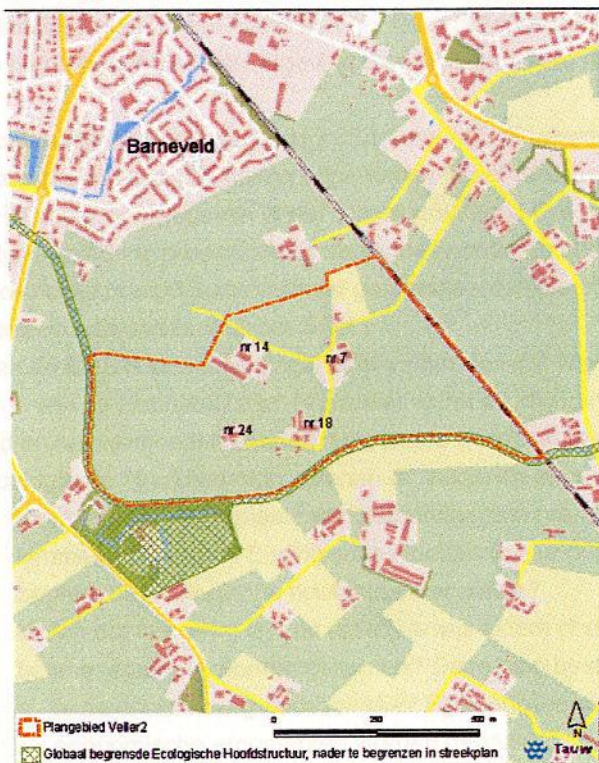
Kenmerk R001-4509743OUM-mfv-V02-NL

---

1 Inleiding

Voor de gemeente Barneveld heeft Tauw een natuurtoets voor het nieuwbouwproject Veller 2 uitgevoerd. Naast een natuurtoets is het gebied aanvullend onderzocht op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van uilen en vleermuizen.

Het onderzoek heeft de huidige natuurwaarden in beeld gebracht en deze zijn getoetst aan de geplande werkzaamheden. Enkele gebouwen binnen de grenzen van het nieuwbouwproject worden gesloopt. Deze gebouwen zijn aanvullend onderzocht op gebruik door uilen of vleermuizen (vaste verblijfplaatsen). In de bijlage is een tekening opgenomen waar de gebouwen die worden gesloopt zijn gearceerd. Aan de rand van het gebied aan de zuid- en westzijde loopt de Barneveldse beek. Vanuit de provinciale hoofdstructuur is deze beek aangewezen als ecologische verbindingzone. De ligging van het nieuwbouwproject en de ecologische verbindingzone zijn in een figuur hieronder opgenomen. Het onderzoeksgebied is rood omkaderd.

Figuur 1.1 Plangebied

Gegevens uit het rapport "quickscan natuur structuurplan gemeente Barneveld" (d.d. 19 januari 2007 R001-4398564APB-nme-V01-NL) zijn gebruikt voor het huidige onderzoek. Hieruit blijkt dat vaste verblijfplaatsen van soorten zoals grootoor-, water-, franjestaart- en gewone dwergvleermuizen en de Steenuil, Kerkuil en de Grote Bonte Specht nader onderzocht moeten worden.

1.1 Leeswijzer

Het wettelijk kader voor de uitvoering van een natuurtoets is weergegeven in hoofdstuk 2. De natuurwaarden van het gebied staan beschreven in hoofdstuk 3. Per soortgroep is een beschrijving gemaakt wat de natuurwaarde in het plangebied is. In hoofdstuk 4 zijn de methoden en resultaten van het aanvullend onderzoek opgenomen. De conclusie van het onderzoek, natuurtoets inclusief het aanvullend onderzoek naar vleermuizen en uilen, staan in het laatste hoofdstuk beschreven.

2 Natuurbeschermingwetgeving

Natuurbeschermingswetgeving kan worden onderverdeeld in gebiedsbescherming en soortbescherming. In het voorliggende geval is de Wet op de Ruimtelijke Ordening door de nabije ligging van de Ecologische Hoofdstructuur van toepassing. Deze heeft betrekking op gebiedsbescherming. Vervolgens is de Flora- en faunawet van toepassing, welke betrekking heeft op soortbescherming.

2.1 Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO)

De Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) is de basis voor de vaststelling van het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau. De bescherming van de Ecologische Hoofdstructuur is hierin verankerd. Nationaal ruimtelijk beleid kan worden vastgelegd in een planologische kernbeslissing (PKB). Op provinciaal niveau moet ruimtelijk beleid worden neergelegd in een streekplan. De gemeente kan ruimtelijk beleid neerleggen in een structuurplan. Tevens is de gemeente verplicht om voor gebieden buiten de bebouwde kom het ruimtelijk beleid vast te leggen in een bestemmingsplan. Het bestemmingsplan is het enige burgers bindende ruimtelijke plan. In het kader van het totstandkomen van met name het bestemmingsplan speelt de natuurbeschermingswetgeving een steeds grotere rol.

De (landelijke) Ecologische Hoofdstructuur (EHS) werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en hierna opgenomen in het Structuurschema Groene Ruimte. De (landelijke) EHS zoals weergegeven in het Structuurschema Groene Ruimte is inmiddels gedetailleerd uitgewerkt in de provinciale ecologische hoofdstructuren. Ook hebben alle provincies hun eigen provinciale compensatiebeginsel geformuleerd in meer of mindere mate gebaseerd op het compensatiebeginsel uit het SGR .

Aan de EHS is een afwegingskader verbonden dat vrijwel identiek is aan dat van artikel 6 lid 2, 3 en 4 van de Habitatrichtlijn. Hieronder wordt dit afwegingskader uiteen gezet.

Indien het vermoeden bestaat dat schade wordt aangebracht aan de natuurwaarden binnen de Ecologische Hoofdstructuur, dienen de volgende stappen doorlopen te worden:

1. Vindt er aantasting plaats van natuurwaarden (de zogenaamde 'wezenlijke waarden en kenmerken') van de Ecologische Hoofdstructuur of heeft de ontwikkeling (deels) binnen de begrensde Ecologische hoofdstructuur plaats?
2. Indien dat het geval is, kan redelijkerwijs elders of op een andere manier aan dit zwaarwegend belang tegemoet worden gekomen? Deze stap bestaat in feite uit twee deelvragen:
  - a. Is de ontwikkeling *noodzakelijk*? Bij beantwoording kunnen bijvoorbeeld (sociaal-) economische argumenten worden gebruikt
  - b. Is de ontwikkeling *noodzakelijk op deze locatie*? Aangetoond moet worden dat, mede op basis van ecologische criteria, alternatieve locaties minder gunstig zijn

3. Indien dat niet het geval is, kunnen redelijkerwijs mitigerende maatregelen worden genomen om de aantasting zo klein mogelijk te doen zijn?

Indien dit niet (voldoende) het geval is, welke compensatie wordt dan geboden voor het verloren gaan van de waarden?

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet voorziet in de bescherming van een groot aantal in Nederland aanwezige dier- en plantensoorten in hun natuurlijke leefgebied. De beschermde diersoorten (vogels, vissen, zoogdieren, amfibieën, reptielen, insecten, et cetera) en +/- 100 plantensoorten zijn te vinden op lijsten, die deel uitmaken van de Flora- en faunawet.

Op grond van de Flora- en faunawet is het verboden: "nesten, hollen of andere voortplantings- of vaste rust- of verblijfplaatsen van dieren behorende tot een beschermde inheemse soort te vernielen, uit te halen, weg te nemen of te verstoren" (art. 11 Flora- en faunawet). Ook is het verboden: "dieren, behorende tot een beschermde inheemse diersoort, opzettelijk te verontrusten" (art. 10 Flora- en faunawet). Tenslotte is het verboden: "planten, behorende tot een beschermde inheemse plantensoort, te plukken, te verzamelen, af te snijden, uit te steken, te vernielen, te beschadigen, te ontwortelen of op enigerlei andere wijze van hun groeiplaats te verwijderen" (art. 8 Flora- en faunawet). Als er sprake is van aantasting, is het uitvoeren van een dergelijke activiteit alleen toegestaan met een ontheffing van de Minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit. Voor een groot aantal beschermde soorten geldt echter sinds 23 februari 2005 een vrijstelling, mits de algemene zorgplicht in acht wordt genomen.

Voordat kan worden gestart met eventueel versturende werkzaamheden geeft de wet aan dat de volgende handelingen moeten worden doorlopen:

- Bepaling van de waarde ter plaatse van het plangebied en haar directe omgeving voor (beschermde) planten- en diersoorten
- Bepaling van de effecten van de voorgenomen plannen op die soorten en hun leefgebieden
- Bepaling van de mogelijkheden om rekening te houden met die soorten en leefgebieden: naarmate er beter rekening kan worden gehouden met deze leefgebieden zal het uiteindelijke effect geringer zijn. De maatregelen die het effect verkleinen worden wel verzachtende of 'mitigerende' maatregelen genoemd
- Eventueel een vervoltraject, wanneer mitigerende maatregelen onvoldoende blijken te zijn. Onderdeel hiervan kan uitwerking van compenserende maatregelen zijn

Voor de mogelijkheid van het verlenen van de ontheffing, wordt sinds 23 februari 2005 onderscheid gemaakt tussen drie categorieën beschermde soorten:

1. Extra beschermde soorten: de Habitatrichtlijnsoorten en een selectie van de zwaarder bedreigde soorten
2. De meest algemene, niet bedreigde soorten. Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling
3. Een tussencategorie, de resterende beschermde soorten. Hiervoor geldt een vrijstelling wanneer wordt gehandeld volgens een goedgekeurde gedragscode. In andere gevallen moet voor deze soorten een ontheffing worden gevraagd

1. Extra beschermde soorten ('tabel 3-soorten')

Voor extra beschermde soorten kan alleen ontheffing voor ontwikkelingen worden verleend indien aan de volgende criteria wordt voldaan:

- Er bestaat geen andere bevredigende oplossing; Dat betekent dat er alternatieven (zowel voor de locatie als voorgenomen ruimtelijke ingreep) onderzocht moeten worden voor de in het geding zijnde activiteit
- Er is sprake van de belangen, vermeld in art. 75, lid 4, sub a of genoemd in art. 2 van Vrijstellingsbesluit. Een essentiële ontheffingsgrond voor een ruimtelijk project of plan komt naar voren in art. 2 van het Vrijstellingsbesluit. Ontheffing kan worden verleend indien er sprake is van "dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale en economische aard, en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten"
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van de instandhouding van de soort op populatie-niveau. Bij tabel 3-soorten kan het zijn dat schade aan een relatief klein aantal individuen reeds van invloed is op een (deel) populatie

Indien de gunstige staat van de betrokken soort(en) in het geding komt, dienen maatregelen te worden genomen om de instandhouding te garanderen. Dat kan door compenserende, maar ook mitigerende (verzachtende) maatregelen te nemen. Of er en welke compenserende en/of mitigerende maatregelen nodig zijn, kan de minister van LNV in de voorschriften bij de ontheffing aangeven.

2. Algemeen voorkomende beschermde soorten ('tabel 1-soorten')

Voor deze soorten geldt een vrijstellingsregeling.

3. Overige beschermde soorten ('tabel 2-soorten')

Voor de overige beschermde soorten kan door LNV ontheffing worden verleend als geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort (effecten op regionaal populatieniveau). Indien gunstige staat van instandhouding van de soort wel in het geding komt, dienen mitigerende en/of compenserende maatregelen te worden getroffen.

Voor initiatiefnemers die individueel of gezamenlijk beschikken over een door het Ministerie van LNV goedgekeurde gedragscode die aangeeft op welke wijze rekening wordt gehouden met beschermde soorten geldt voor deze soorten eveneens een vrijstelling.

Vogels

Vogels nemen in de Flora- en faunawet een bijzondere positie in. Voor het verstoren van broedende vogels wordt in principe geen ontheffing verleend. Voor het aantasten van vogels geldt een zware toets (vergelijkbaar met tabel 3-soorten). Uit de praktijk blijkt dat een ontheffing benodigd is voor het aantasten van vaste verblijfplaatsen van uilen, nesten van roofvogels in bomen, holen van spechten, waaronder de Grote bonte specht (bron: interne notitie LNV).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen (artikel 2, lid 1: Een ieder neemt voldoende zorg in acht voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. artikel 2, lid 2: De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in ieder geval in dat een ieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen voor flora of fauna kunnen worden veroorzaakt, verplicht is dergelijk handelen achterweg te laten voorzover zulks in redelijkheid kan worden gevegd, dan wel alle maatregelen te nemen die redelijkerwijs van hem kunnen worden gevegd teneinde die gevolgen te voorkomen of, voorzover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk te beperken of ongedaan te maken).

De zorgplicht geldt altijd en voor alle planten en dieren, of ze beschermd zijn of niet, en in het geval dat ze beschermd zijn ook als er ontheffing of vrijstelling is verleend. De zorgplicht betekent niet dat er geen dieren mogen worden gedood, maar wel dat dit, indien noodzakelijk, op zodanige wijze gebeurt dat het lijden zo beperkt mogelijk is.

2.3 De rode lijst

De rode lijsten hebben een wettelijke status. Soorten die op de rode lijst zijn geplaatst, zijn niet per definitie ook beschermd: deze soorten zijn alleen beschermd als ze ook in de Flora- en faunawet als beschermde soort zijn opgenomen.

3 Huidige natuurwaarden

In de volgende paragrafen zijn de huidige natuurwaarden van het gebied en een deel van de directe omgeving beschreven. Het plangebied ligt tegen een ecologische verbindingszone (Barneveldse beek) aan.

3.1 Huidige situatie en ontwikkelingen

Het plangebied bestaat hoofdzakelijk uit weilanden (mozaïekpatroon) met verspreid liggend enkele boerderijen met schuren. Bij de meeste boerderijen bestaat de erfbepanting uit gecultiveerde bomen en struikgewas. En langs de slingerende wegen in het gebied staan soorten zoals zomereiken, populieren, wilgen, zwarte elzen en gewone es. Deels als laanboom en af en toe als bosje. Naast de schuur van Oud Vellerseweg nummer 7 staat een klein bosje zomereiken met een gemiddelde leeftijd van 30 jaar. Op dit dezelfde perceel zijn ook enkele wilgen en populieren aangetroffen. De populieren zijn allen op een meter of 4 afgezet. In één van de populieren zit een spechtenholte.

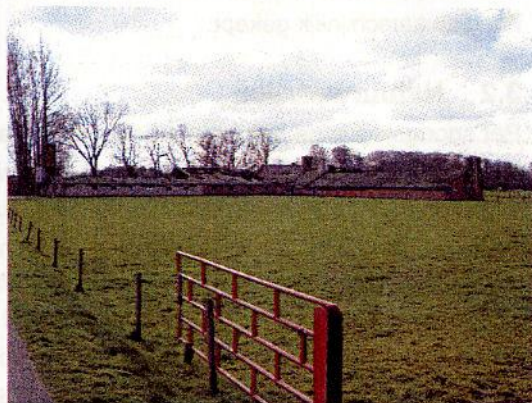

Foto 3.1 Oud spechtenhol in dode populier en overzichtfoto plangebied

Aan de noordzijde van deze boerderij (huisnummer 7) staan enkele leilinden en zomereiken. In deze bomen zijn geen vaste verblijfplaatsen gevonden. Verder staan op deze kavel een woonhuis met aangebouwde stallen en vier schuren. Deze kavel is inmiddels niet meer in gebruik door de bewoners en is in eigendom van de gemeente Barneveld. De twee schuren aan de noordzijde van het woonhuis op het terrein van de Oud Vellerseweg nummer 18 zijn deels afgebrand door een brand ontstaan bij huisnummer 20. De percelen van huisnummer 18 en 20 zijn in eigendom

bij de huidige bewoners en zijn buiten het huidige onderzoek gehouden. De woning aan de Oud Vellerseweg 24 is niet meer bewoond. Het gaat hier om een bedrijfswoning met aangebouwde schuur en met twee varkensschuren. Aan de achterzijde van de woning staat een houten schuurtje. De varkensschuren zijn hermetisch afgesloten en zijn niet toegankelijk voor eventuele fauna. De tuin van deze woning bestaat voornamelijk uit gras met aan de voorzijde wat bloemenperkjes. Tevens aan de voorzijde zijn vier berken en verspreid wat coniferen aanwezig. De bewoners van huisnummer 20 zijn vanwege de brand tijdelijk verhuisd naar Oud Vellerseweg 14. Op deze kavel staan vier schuren en een oude boerderij met aangebouwde stallen. De meest westelijk schuur (voormalig kippen -, vakensschuur) is hermetisch afgesloten voor fauna. De overige schuren zijn meer toegankelijk voor fauna. Binnen de grenzen van de kavel zijn verspreid zomereiken, fruitbomen en een paardenkastanje aanwezig. In de tuin van de woning staan enkele gecultiveerde planten. De percelen rondom alle boerderijen en woningen bestaan uit grasland.

De ontwikkeling van het plangebied zijn sloop van diverse boerderijen, woningen en schuren. Na afronding van de sloopwerkzaamheden wordt het gebied ingericht voor woningbouw. De inrichtingsplannen voor deze woningbouw zijn op het moment van dit onderzoek onbekend. Uit gesprekken met de gemeente blijkt dat er een nieuwe rondweg te worden aangelegd. De ligging van deze rondweg is tevens onbekend. De aanwezige beplanting in het gebied wordt hoogstwaarschijnlijk gekapt.

3.2 Natuurwaarden

Per soortgroep is de natuurwaarde van het plangebied in kaart gebracht. De natuurwaarde is op basis van een literatuurstudie, algemene kennis van de ecooloog en een veldbezoek bepaald. Het veldbezoek is op 23 maart 2007 uitgevoerd. Naast het veldbezoek overdag is het plangebied meerdere malen in de nachtelijke uren bezocht. De resultaten hiervan staan in hoofdstuk 4 van dit rapport.

Planten

Uit de gegevens van het natuurloket is het atlasblok 169-459 goed op het voorkomen van vaatplanten onderzocht. In het plangebied zijn tijdens het veldbezoek geen strikt beschermde en/of rode lijst soorten gevonden. Het grootste deel van het oppervlakte bestaat uit intensief beheer grasland. In een dergelijk situatie worden doorgaands ook geen strikt beschermde soorten verwacht.

Vogels

Volgens de gegevens uit het natuurloket is het gebied niet onderzocht. Binnen de grenzen van het plangebied worden de meer algemene vogelsoorten verwacht. Soorten zoals de Blauwe Reiger, Buizerd, Sperwer, Fazant, Kievit, Grutto, Tureluur, Houtduif, Turkse Tortel, Kerkuil,

Steenuil, IJsvogel, Grote Bonte Specht, Veldleeuwerik, Boerenzwaluw, Huiszwaluw, Graspieper, Gele Kwikstaart, Witte Kwikstaart, Winterkoning, Heggemus, Roodborst, Zwarte Roodstaart, Gekraagde Roodstaart, Merel, Zanglijster, Grasmus, Tuinfluiter, Zwartkop, Tjiftjaf, Fitis, Staartmees, Koolmees, Pimpelmees, Boomkruiper, Gaai, Ekster, Roek, Kauw, Zwarte Kraai, Spreeuw, Huismus en Vink komen in het plangebied of in de direct omgeving ervan voor. De tuinen en de erfbeplanting vormen het leefgebied van de vogels. Enkele weidevogels (waaronder graspiepers, kwikstaarten en veldleeuwerikken) zullen gebruik maken van de graslanden in de omgeving. In de schuur van huisnummer 14 zijn enkele oude boerenzwaluwnesten aangetroffen. Aan de achterkant van de boerderij onder de windveer zijn tevens huiszwaluwnesten aangetroffen.

Foto 3.2 Huiszwaluwnest

Vissen

Het plangebied is niet onderzocht op het voorkomen van (beschermde) vissen. Uit verspreidingsgegevens van de RAVON komt het BERPJE voor in de Barneveldse Beek. Uit de rapportage van Arcadis, plangebied Veller 1, wordt het BERPJE genoemd als voorkomende vissoort in de beek. De Barneveldse Beek blijft na de geplande ontwikkeling bestaan in zijn huidige vorm.

Amfibieën

De soortengroep amfibieën is niet onderzocht volgens de gegevens van het natuurloket. In het plangebied zijn ook geen strikt beschermde soorten aangetroffen. Gezien de voorkomende habitattypen worden beschermde soorten niet in het plangebied verwacht. Algemene soorten zoals de bruine kikker, middelste kikker en de gewone pad kunnen in de Barneveldse Beek voorkomen.

Reptielen en insecten

Voor de reptielen en insecten geldt eigenlijk hetzelfde als voor de amfibieën. De habitattypen zijn niet geschikt voor beschermde soorten en worden daardoor niet verwacht in het plangebied.

Zoogdieren

Uit de gegevens van het natuurloket komt naar voren dat het gebied niet is onderzocht op het voorkomen van zoogdieren. Naast enkele vleermuissoorten en de steenmarter worden geen strikt beschermde soorten binnen de grenzen van het plangebied verwacht. De resultaten van het vleermuisonderzoek zijn in het volgende hoofdstuk behandeld. Op de zolder van enkele schuren van de Oud Vellerseweg 14 liggen uitwerpselen van de steenmarter. Op een stapel stro-balen in een open schuur zijn prooiresten (vermoedelijk konijn) gevonden. In een van de schuren van Oud Vellerseweg 7 zijn ook uitwerpselen gevonden van de steenmarter. De hoeveelheid uitwerpselen die hier zijn gevonden duiden niet op een vaste verblijfplaats. In een van de schuren bij huisnummer 24 is een dode rat aangetroffen. Om welke soort het hier gaat is onduidelijk.

Voor de omliggende gebieden geldt dat deze vooral door tabel-1 soorten worden gebruikt. In de braakballen van steenuilen zijn enkele muizensoorten aangetroffen. De soorten zijn niet op naam gebracht.

Samenvatting

In tabel 3.1 staat een overzicht gepresenteerd met de te verwachten en aangetroffen soorten van het plangebied.

Tabel 3.1 In het plangebied mogelijk voorkomende soorten en de mate van bescherming

Soorten	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
<i>Vaatplanten</i>			
• Minimaal 2	x		
<i>Vogels</i>			
• Alle broedvogels		x*	
<i>Zoogdieren</i>			
• Veldmuis	x		
• Bosmuis	x		
• Hermelijn	x		
• Wezel	x		
• Bunzing	x		
• Steenmarter		x	
• Mol	x		

Kenmerk R001-4509743OUM-mfv-V02-NL

Soorten	Tabel 1	Tabel 2	Tabel 3
<i>Vleermuizen</i>			
• Watervleermuis			x
• Gewone dwergvleermuis			x
• Ruige dwergvleermuis			x
• Laatvlieger			x
• Rosse vleermuis			x
<i>Amfibieën</i>			
• Bruine kikker	x		
• Middelste groene kikker	x		
• Gewone pad	x		
<i>Vissen</i>			
• Bempje		x	

* Beschermingsregime vogels is vergelijkbaar met tabel 2-soorten echter voor een ontheffing geldt een uitgebreide toets vergelijkbaar met soorten van tabel 3

Kenmerk R001-4509743OUM-mfv-V02-NL

---

4 Aanvullend veldonderzoek

Aanvullend op de natuurtoets is onderzoek naar vaste verblijfplaatsen van vlermuizen en uilen uitgevoerd. In de volgende paragraaf zijn de methode van onderzoek en de resultaten weergegeven.

4.1 Onderzoeksmethode naar vaste verblijfplaatsen van uilen

De inventarisatiemethoden beschreven door SOVON en STONE zijn de basis voor het uitvoeren van het uilenonderzoek. Daarbij is gebruik gemaakt van de handleiding "Broedvogel Monitoring Project" van Dijk, SOVON 2004 en het boekje "de Steenuil in Nederland, handleiding voor onderzoek en bescherming" uitgegeven door STONE 2001. Met de lokale uilenwerkgroep is contact gezocht voor gegevens van de Steenuil en Kerkuil in de omgeving. Er is geen aanvullende informatie verkregen van de werkgroep.

Foto 4.1 braakbal Steenuil in de schuur Oud Vellerseweg 7

Op twee nachten zijn in het gebied alle geschikte broedlocatie geïnventariseerd op aanwezigheid van roepende Steenuilen en Kerkuilen. Op 12 maart en op 22 maart 2007 is het gebied in de avond/nacht geïnventariseerd op geluid (paarropjes). Op 23 maart 2007 is gezocht naar sporen (braakballen, uitwerpselen) van uilen in het gebied.

4.2 Onderzoeksmethode naar vlermuizen

Met behulp van een batdetector (Petterson D240x) wordt ultrasoon geluid omgezet in een voor de mens hoorbaar tikkend geluid. Iedere vlermuisssoort heeft zijn 'eigen' geluid met bijbehorend ritme en frequentie. Op deze wijze kunnen de meeste vlermuisssoorten door een ecooloog worden geïdentificeerd. Het onderzoek heeft twee doelen namelijk vaststellen van vaste verblijfplaatsen

(kolonieplaatsen) en het inventariseren hoe het gebied gebruikt wordt (vliegroute, foerageergebied, enzovoort). Om deze gegevens te verzamelen is het plangebied twee keer bezocht.

Het in kaart brengen van vliegroutes en foerageergebieden start bij zonsondergang. De vaste verblijfplaatsen zijn gezocht aan het einde van de nacht bij zonsopkomst. Vleermuizen keren na een nacht jagen terug bij hun verblijfplaats. Alvorens naar binnen te gaan, zwermen de vleermuizen nog een tijdje voor de ingang. Het tijdstip waarop vleermuizen terugkeren bij hun verblijfplaats is per soort verschillend. In tabel 4.1 is dit per soort weergegeven.

Tabel 4.1 Schematische weergave van het landschapsgebruik van verschillende vleermuissoorten. X = niet gevoelig voor licht (Naar: Limpens et al, 2004)

Soort	Type verblijfplaats	Type jachtgebied	Type vliegroute	Max. afstand tussen verblijf en jachtplaats (km)	Licht op route	Licht tijdens jacht
Watervleermuis	Boom/bebouwing	Boven water	Lijnvormige structuur	1 – 20		
Meervleermuis	Bebouwing	Boven water	Lijnvormige structuur	1 – 30	X	X
Gewone dwergvleermuis	Bebouwing	In bos/boven water/stad	Lijnvormige structuur	1 – 15		X
Ruige dwergvleermuis	Boom/bebouwing	In bos/boven water	Lijnvormige / open structuur	1 – 20		X
Laatvlieger	Bebouwing	In bos/boven water/stad	Lijnvormige / open structuur	1 – 20		X

Tabel 4.2 Richtlijn voor invliegtijden van vleermuizen in de periode juni-juli

Vleermuissoort	Tijdstip invliegende vleermuizen
Laatvlieger <i>Eptesicus serotinus</i>	3.40 – 4.10 uur
Meervleermuis <i>Myotis dasycneme</i>	4.00 – 4.30 uur
Ruige dwergvleermuis <i>Pipistrellus nathusii</i>	4.00 – 4.45 uur
Watervleermuis <i>Myotis daubentonii</i>	4.15 – 5.05 uur
Gewone dwergvleermuis <i>Pipistrellus pipistrellus</i>	4.25 – 5.15 uur

Bij het uitvoeren van de nachtelijke inventarisaties is rekening gehouden met de weersomstandigheden. Voor het uitvoeren van vleermuisonderzoek is een minimumtemperatuur van circa 10°C gewenst, het moet het grootste gedeelte van de nacht droog weer zijn en de wind mag niet te sterk zijn.

De leegstaande boerderijen huisnummers 7, het verbrande en noordelijke deel van huisnummer 18 en nummer 24 en de bewoonde boerderij huisnummer 14 zijn meegenomen in het onderzoek naar vaste verblijfplaatsen. Het kleine bosje naast huisnummer 7 en 18 zijn tevens onderzocht op het voorkomen van vaste verblijfplaatsen.

4.3 Resultaten uilenonderzoek

Tijdens beide bezoeken zijn twee Steenuilen bij de boerderij aan de Oud Vellerseweg 7 en 14 gehoord. Op beide locaties zijn ook sporen in de vorm van braakballen gevonden. Ten noorden van het plangebied in plangebied Veller 1 is één roepend exemplaar gehoord. Uit een gesprek met één van de bewoners van het plangebied is in het verleden een Kerkuil bij huisnummer 7 gezien of gehoord door de toenmalige bewoner. In het verleden is ook een Steenuil bij de schuur van huisnummer 18 aangetroffen. Deze Steenuil is nu niet meer aangetroffen. In het plangebied zijn geen Kerkuilen of sporen van Kerkuilen vastgesteld. Net ten zuiden buiten de grenzen van het plangebied is een Kerkuil roepend waargenomen.

4.4 Resultaten vleermuisonderzoek

Op 22 maart 2007 is het eerste bezoek aan het gebied gebracht om het foerageergedrag van vleermuizen in kaart te brengen. Bij het eerste bezoek zijn weinig tot geen waarnemingen van vleermuizen gedaan. Een enkele gewone dwergvleermuis is foeragerend waargenomen. Het aangetroffen aantal bleef beperkt tot vier stuks. Een tweede bezoek is op 12 april 2007 uitgevoerd. Het tweede bezoek is vooral op het vaststellen van vaste verblijfplaatsen gericht. In de vroeg nacht is gestart met het vleermuisonderzoek. Na een onderbreking zijn in de ochtend voor zonsopgang de leegstaande boerderijen opnieuw geïnventariseerd. Hierbij zijn gemiddeld per adres 5-10 gewone dwergvleermuizen rondom de huizen en nabij schuren waargenomen. Bij de bewoonde boerderij (nummer 14) is een aparte afspraak gemaakt om het gebied te bezoeken. Dit had voornamelijk te maken met een alerte waakhond. Wegens mist en een te lage temperatuur is het derde bezoek afgelast en zijn geen vaste verblijfplaatsen van vleermuizen bij nummer 14 vastgesteld.

Bij het tweede bezoek is meer activiteit waargenomen. Bij iedere boerderij met uitzondering van huisnummer 24 zijn foeragerend gewone dwergvleermuizen waargenomen. Aan de zuidzijde van het kleine eikenbos naast nummer 7 is één laatvlieger waargenomen. De schuren die worden gesloopt nabij huisnummer 18 en bij de woning en schuren van huisnummer 24 zijn geen vleermuizen aangetroffen. Vooral bij nummer 7, 14 en ten zuiden van nummer 18 zijn vleermuizen gehoord. Rondom het populierenbos nabij nummer 18 zijn ook foeragerende

gewone dwergvleermuizen aangetroffen. Boven de Barneveldse Beek zijn geen foeragerende vleermuizen waargenomen.

In de vroege ochtend zijn alleen de leegstaande boerderijen geïnventariseerd op vaste verblijfplaatsen. Bij huisnummer 24 opnieuw geen vleermuizen maar bij de woning van huisnummer 7 zijn enkele zwermend gewone dwergvleermuizen aangetroffen. De invliegopening is hier niet bij vastgesteld. Hetzelfde gebruik door vleermuizen, gezien de gelijkheid in bouwstijl en leeftijd van de boerderij, wordt bij huisnummer 14 verwacht.

5 Conclusie natuurtoets en aanvullend onderzoek

Voor de gemeente Barneveld heeft Tauw een natuurtoets voor het nieuwproject Veller 2 uitgevoerd. Naast een natuurtoets is het gebied aanvullend onderzocht op de aanwezigheid van vaste verblijfplaatsen van uilen en vleermuizen.

5.1 Conclusies

Deze toetsing verschaft inzicht in de consequenties die de flora -en faunawet heeft, ten aanzien van de voorgenomen ontwikkeling van Veller 2 te Barneveld. Deze ontwikkeling bestaat uit het slopen van drie boerderijen met schuren aan de Oud Vellerseweg 7, 14 en 24, het verwijderen van de ontsluitingsweg en het kappen van bomen op verschillende plaatsen in het plangebied.

Op grond van de beschikbare gegevens en de uitgevoerde beoordeling kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- De werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen van vogels te starten. Het broedseizoen duurt van circa half maart tot eind juli
- De zwaarder beschermde soorten amfibieën, reptielen en insecten zijn niet in het gebied aanwezig of te verwachten
- Voor de vaste verblijfplaats van de Steenuilen bij huisnummer 7 en 14 moet een ontheffing in het kader van de flora & faunawet worden aangevraagd
- Voor de vaste verblijfplaats van de gewone dwergvleermuizen bij huisnummer 7 en 14 moet een ontheffing in het kader van de flora & faunawet worden aangevraagd
- Voor de vaste verblijfplaats van de steenmarter bij huisnummer 14 moet een ontheffing in het kader van de flora & faunawet worden aangevraagd
- Gedurende de werkzaamheden is de zorgplicht van kracht

Kenmerk R001-4509743OUM-mfv-V02-NL

---

6 Literatuur

[Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay., I. Wynhoff en De Vlinderstichting, 2006]
De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna deel 7, Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij en European Invertebrate Survey – Nederland, Leiden. ISBN 90-5011-227-7.

[Broekhuizen S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992]
Atlas van de Nederlandse zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Grote Topografische Atlas van Nederland 1:50.000, 1997]
Deel 3 Oost-Nederland Wolters-Noordhoff Atlasproducties, Groningen.

[Limpens H., K. Mostert & W. Bongers, 1997]
Atlas van de Nederlandse vleermuizen, Onderzoek naar verspreiding en ecologie. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, Utrecht.

[Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie, 2002]
De Nederlandse libellen (Odonata). Nederlandse Fauna 4. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV uitgeverij & European Invertebrate Survey- Nederland, Leiden.

[SOVON Vogelonderzoek Nederland, 2002]
Nederlandse Fauna, deel 5: Atlas van de Nederlandse Broedvogels 1998-2000, KNNV Uitgeverij, Utrecht, 584 pp.

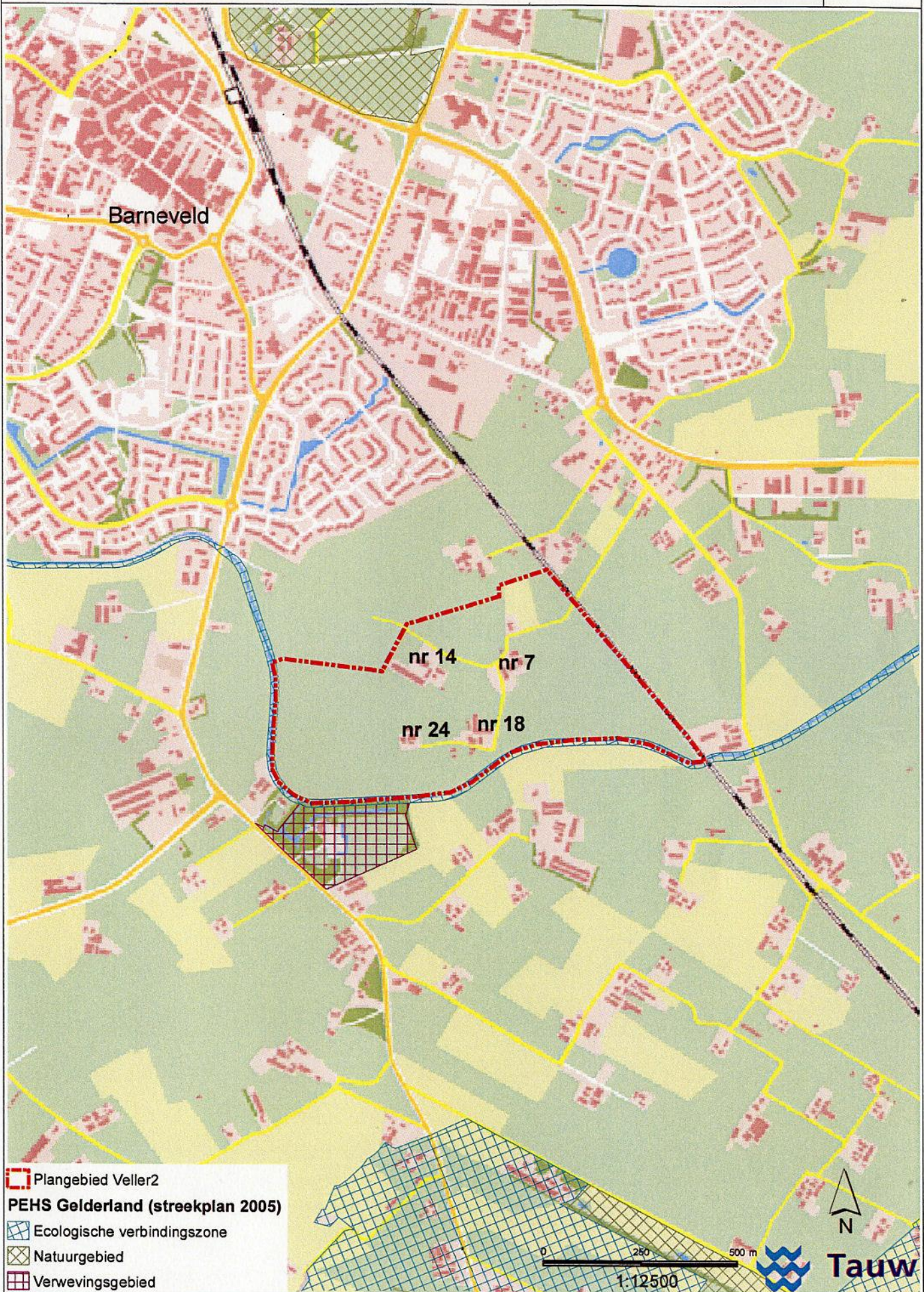
Internetsites

www.natuurloket.nl
www.ravon.nl

Bijlage

Plangebied

- Plangebied Veller2
- PEHS Gelderland (streekplan 2005)**
- Ecologische verbindingzone
- Natuurgebied
- Verwevingsgebied